

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobkyně: G. Y.**, nar., bytem Ž., P., proti **žalovanému: Ministerstva vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2013, č. j. MV-61325-7/OAM-2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět řízení a napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 25. 5. 2012, č. j. CPR-5894/ČJ-2012-004025-SV, bylo žalobkyni podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění na dobu tří let. Rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 19. 4. 2013, č. j. CPR-5327/ČJ-2013-931200-ZZC, byla žalobkyně podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěna za účelem správního vyhoštění. Dne 19. 4. 2013 byla žalobkyně umístěna do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová (dále jen „ZZC“).

Rozhodnutím ze dne 18. 6. 2013, č. j. MV-61325-7/OAM-2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný podle § 123 odst. 5 zákona o pobytu cizinců uložil žalobkyni

povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním v částce 7 260 Kč, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Žalovaný rozhodl na podkladě průběžného vyúčtování nákladů spojených se správním vyhoštěním ze dne 20. 5. 2013 zasláno Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, z něhož vyplývá, že náklady na ubytování žalobkyně ke dni 20. 5. 2013 činily 3 900 Kč a náklady na stravování žalobkyně ke dni 20. 5. 2013 činily 3 360 Kč. Žalovaný dodal, že nebylo zjištěno, že by žalobkyně byla na území České republiky zaměstnána bez povolení k zaměstnání nebo platného oprávnění k pobytu, tudíž má žalobkyně povinnost hradit si tyto náklady sama. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně včasnou správní žalobu.

II. Žaloba

Žalobkyně v žalobě namítla, že žalovaný napadeným rozhodnutím porušil § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyně byla na základě rozhodnutí o zajištění ze dne 19. 4. 2013 umístěna do ZZC, kde následně požádala o udělení mezinárodní ochrany. Správní orgán však pokračoval v zajištění žalobkyně, aniž by zkoumal realizovatelnost správního vyhoštění s ohledem na probíhající řízení o udělení mezinárodní ochrany, a dobu zajištění prodloužil rozhodnutím ze dne 14. 6. 2013, proti kterému se žalobkyně bránila žalobou. Řízení ve věci mezinárodní ochrany pokračuje řízením o žalobě před Krajským soudem v Praze. O přiznání odkladného účinku žalobě však nebylo dosud rozhodnuto. Správní orgán je tak nucen vyčkat rozhodnutí soudu o přiznání či nepřiznání odkladného účinku žalobě, a do té doby nemůže podnikat kroky směřující k přípravě vycestování. Žalobkyně tak byla přesvědčena, že k jejímu vycestování z území České republiky zatím nemůže dojít. Dle jejího názoru je její trvalý zajištění v rozporu s Ústavou a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobkyně byla zajištěna podle § 124 zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění, avšak tento deklarovaný účel zajištění není nyní naplňován. Správní orgán má po dobu zajištění aktivně činit kroky směřující k realizaci správního vyhoštění. V případě žalobkyně tomu tak z objektivních důvodů být nemůže, neboť dle § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců se staví vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany. Nadto v této době ani prakticky nelze činit kroky směřující k realizaci vyhoštění žalobkyně, neboť by tím mohl být porušen § 19 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. S ohledem na to, že zajištění žalobkyně neplnilo a nadále neplní svůj zákonný účel a v současné době nelze postavit najisto, zda účel zajištění skutečně naplněn bude, lze jen pochybovat o tom, že jsou aktuálně nárokovány náklady související s jejím zajištěním vynakládány účelně.

Žalobkyně je toho názoru, že žalovaný porušil § 124 odst. 1, 2 a 3 zákona o pobytu cizinců, neboť částka požadovaná k úhradě není prokazatelně spojena s jejím správním vyhoštěním. Z dikce a nadpisu § 123 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že povinnost cizince uhradit náklady řízení se vztahuje pouze na tu část nákladů celkově vzniklých v souvislosti s pobytem cizince na území, která je vázána na správní vyhoštění. Náhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním nemá sankční charakter, ale pouze charakter reparační. Jejím smyslem není cizince penalizovat za jeho nezákonné jednání, ale pouze zmírnit majetkovou újmu státu (resp. část této újmy), která mu vznikla v souvislosti s nelegálním jednáním cizince. Jedná se o tu část majetkové újmy, která má spojitost s vyhošťováním takového cizince. Cizinec je tedy povinen uhradit státu částku v takové výši, u níž stát prokáže, že byla

vynaložena na vyhošťování cizince. Existenci příčinné souvislosti mezi správním vyhošťováním cizince a vynaloženými finančními prostředky tedy nejlépe prokáže fakt, že správní vyhoštění bylo realizováno. I v dalších případech však stát musí prokázat, že náklady byly vynaloženy účelně a že byly podniknuty kroky, které alespoň teoreticky k vycestování cizince mohly vést. Pobyt žalobkyně v ZZC však automaticky nelze považovat za okolnost spojenou se správním vyhoštěním, a to především za situace, kdy v jeho průběhu k vycestování dosud nedošlo a z důvodu zjevných zákonných či faktických překážek ani dojít nemohlo. Je tedy třeba najisto zjistit, zda absence realizace správního vyhoštění je způsobena výše uvedeným důvodem.

Dle názoru žalobkyně musí správní orgán prokázat, že náklady byly vynaloženy smysluplně a byly podniknuty kroky, které alespoň teoreticky k vycestování cizince z území mohly vést. Napadené rozhodnutí ovšem neobsahuje žádné vysvětlení, z něhož by bylo patrné, zda takové kroky byly učiněny. Žalobkyně se tak domnívala, že napadené rozhodnutí v tomto ohledu postrádá náležité odůvodnění v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu. Je zřejmé, že zajištění žalobkyně v ZZC v současné době nevede k vycestování či vyhoštění. Za této situace tak spojitost mezi pobytem v ZZC a výkonem správního vyhoštění není dána, a proto po žalobkyni nemůže být spravedlivě požadována úhrada nákladů spojených s jejím pobytem v ZZC. Žalobkyně tedy navrhl, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost podané žaloby. Dle jeho názoru bylo napadené rozhodnutí vydáno v souladu s právními předpisy a bylo řádně odůvodněno. Žalovaný se neztotožnil s tvrzením žalobkyně o porušení § 6 odst. 2 správního řádu. Ani to, že žalobkyně po svém zajištění projevila úmysl požádat o mezinárodní ochranu, nemění nic na zákonnosti a správnosti postupu žalovaného. Žalobkyně byla v ZZC umístěna na základě pravomocného rozhodnutí Policie České republiky. Žalobní námitky směřují svou povahou proti jinému rozhodnutí a žalobkyně je měla možnost uplatnit v samostatném řízení. Pokud nebylo rozhodnutí o zajištění žalobkyně zrušeno (což žalobkyně nenamítá) a žalobkyně na základě tohoto rozhodnutí skutečně pobývala v ZZC, byl žalovaný povinen rozhodnout o úhradě nákladů spojených se zajištěním. Vznik nákladů spojených s pobytem žalobkyně v ZZC žalovaný dostatečně prokázal výkazem Správy uprchlických zařízení o průběžném vyúčtování nákladů ze dne 20. 5. 2013, která je součástí spisového materiálu. Příčinnou souvislost vzniku uvedených nákladů pak dokládá pravomocné rozhodnutí o zajištění žalobkyně; podmínku faktického vycestování cizince z území České republiky pak zákon o pobytu cizinců nestanoví. Žalovaný v tomto směru poukázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2009, č. j. 2 As 32/2009 – 63, podle kterého nelze-li vykonat rozhodnutí o správním vyhoštění, nemůže to mít vliv na rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním. Závěrem žalovaný navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. s. ř. s. Rozhodl přitom bez jednání, za podmínek daných § 51 odst. 1 s. ř. s.

Žaloba není důvodná.

Soud vyšel z následující právní úpravy.

Podle § 123 odst. 1 zákona o pobytu cizinců náklady spojené se správním vyhoštěním zahrnují náklady na ubytování a stravování, přepravní náklady a ostatní nutné peněžní náklady. Do nákladů spojených se správním vyhoštěním se dále zahrnují náklady podle věty první za cizince ubytovaného v zařízení společně s cizincem zajištěným za účelem správního vyhoštění. Podle § 123 odst. 2 věta první a druhá zákona o pobytu cizinců platí: Jde-li o správní vyhoštění cizince, který byl na území zaměstnán bez povolení k zaměstnání, je-li podle zvláštního právního předpisu vyžadováno, nebo platného oprávnění k pobytu, je povinen náklady spojené se správním vyhoštěním podle odstavce 1 uhradit ten, kdo cizince zaměstnal. Nelze-li náklady spojené se správním vyhoštěním takto uhradit, je povinen tyto náklady nebo jejich zbývající část uhradit ten, kdo uzavřel se zaměstnavatelem jako subdodavatelem dohodu, v rámci jejíhož plnění zaměstnavatel cizince zaměstnával, nebo každý, kdo na základě svých existujících obchodních smluvních vztahů věděl nebo vědět měl a mohl o zaměstnávání cizinců bez povolení k zaměstnání nebo platného oprávnění k pobytu u zaměstnavatele. Podle § 123 odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí: Nehradí-li náklady spojené se správním vyhoštěním osoba uvedená v odstavci 2 a pokud tyto náklady nebyly uhrazeny z finanční záruky složené cizincem nebo složitelem podle § 123c, je povinen tyto náklady uhradit cizinec, který má být vyhoštěn na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.

Podstatu žalobní argumentace lze shrnout tak, že žalobkyně považuje za stěžejní, že po vydání rozhodnutí o zajištění požádala o udělení mezinárodní ochrany. Dle jejího názoru nemůže vzhledem k neskončenému azylovému řízení činit policejní orgán kroky směřující k realizaci jejího správního vyhoštění a nelze tak postavit najisto, že účel jejího zajištění bude naplněn. Žalobkyně tak měla za to, že její zajištění neplní (neplnilo) svůj účel, neboť byla zajištěna za účelem správního vyhoštění, a náklady související s jejím zajištěním jsou tak vynakládány „neúčelně“. Z toho žalobkyně dovozovala, že žalovaný napadeným rozhodnutím porušil celou řadu zákonných ustanovení (správního řádu, zákona o pobytu cizinců, Ústavy a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod atp.).

Soud při posouzení merita sporu vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2009, č. j. 2 As 32/2009 – 63. V citovaném rozsudku posuzoval Nejvyšší správní soud skutkově obdobný případ, přičemž stěžovatel se (podobně jako žalobkyně v nyní posuzované věci) hájil tím, že jej *v určitou chvíli* nebylo možné vyhostit a náklady spojené s jeho zajištěním tak nebyly vynaloženy v souvislosti se správním vyhoštěním. K tomu Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku konstatoval: „*V daném případě není sporu o tom, že pravomocným správním rozhodnutím bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění, ani o tom, že stěžovatel byl v této souvislosti umístěn v zařízení pro zajištění cizinců. (...) Náklady vzniklé zajištěním stěžovatele v záchytném zařízení pro cizince byly tedy vynaloženy na uspokojení základních potřeb stěžovatele (ubytování, stravování). Účelnost či smysluplnost vynaložení těchto nákladů na zajištění základních životních potřeb zajištěné osoby je dána přímo jejich charakterem a osobou adresáta poskytovaných služeb. Skutečnost, že následně nemohlo být rozhodnutí o správním vyhoštění vykonáno, tj. stěžovateli nemohl být ukončen pobyt na území České republiky, nemůže mít vliv na rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním. V daném případě není podstatné, zda situace, kdy nelze*

rozhodnutí o správním vyhoštění vykonat, nastala v důsledku jednání stěžovatele (ať už tím, že využil zákonem dané možnosti a požádal o mezinárodní ochranu, nebo tím, že nerespektoval právní řád České republiky) nebo v důsledku jiných okolností nezávislých na jeho jednání.“

Výše uvedené závěry lze plně vztáhnout i na nyní posuzovanou věc. Účelnost nákladů spojených se správním vyhoštěním nemá souvislost s tím, zda k realizaci správního vyhoštění skutečně dojde, ale vyplývá z charakteru poskytovaných služeb (ubytování, stravování). Pokud tedy v některé dny zajištění žalobkyně nebylo možné správní vyhoštění fakticky vykonat, nelze z toho dovozovat, že by náklady na její zajištění byly vynakládány „neúčelně“, neboť i v takovém případě je žalobkyně příjemcem služeb poskytovaných ZZC. Žalobkyně přitom využívání těchto služeb ani výši vynaložených nákladů nijak nezpochybnila. Jiná situace by ovšem nastala, pokud by došlo k zajištění žalobkyně v rozporu se zákonem. Ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2008, č. j. 2 As 30/2008 - 61, vyplývá, že došlo-li v rámci řízení o vyhoštění k nezákonnému zajištění cizince (zajišťovací rozhodnutí bylo zrušeno soudem), nelze cizinci náklady vyhoštění (představované náklady na zajištění) uložit k úhradě, a to bez ohledu na skutečnost, že se může vynaložení těchto nákladů jevit jako odůvodněné proto, že cizinec v zařízení k zajištění cizinců využíval stravovací a ubytovací služby. Tyto náklady by totiž nevznikly, kdyby nebylo o zajištění cizince rozhodnuto v rozporu se zákonem.

V nyní posuzované věci však žalobkyně netvrdila, že by rozhodnutí o jejím zajištění bylo zrušeno soudem, dokonce netvrdila ani to, že by rozhodnutí o jejím zajištění bylo nezákonné. Žalobkyně namítala nezákonnost svého zajištění pouze v obecné rovině, přičemž uvedla, že byla zajištěna podle § 124 zákona o pobytu cizinců (tj. za účelem správního zajištění), avšak účel zajištění nebyl naplňován (patrně kvůli probíhajícímu řízení o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany, resp. kvůli navazujícímu řízení o žalobě u Krajského soudu v Praze). Žalobkyně přitom tuto námitku nijak nekonkretizovala. Neuvedla ani základní údaje o své podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, např. kdy učinila prohlášení o úmyslu požádat o mezinárodní ochranu, jak a kdy bylo o její žádosti rozhodnuto atp. Vzhledem k obecnosti této žalobní námitky tedy postačí toliko konstatovat, že z relevantní právní úpravy nelze dovodit závěr, že by prohlášením o úmyslu požádat o mezinárodní ochranu mělo automaticky dojít k propuštění cizince ze zajištění, resp. k tomu, že by další zajištění cizince bylo nezákonné (k tomu srov. např. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 30. 5. 2013, C-534/11, ve věci *Arslan*; rozsudek Nejvyššího správního soudu v téže věci ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 90/2011 – 124; institut zakotvený v § 46a zákona o azylu atd.). Soud nezjistil žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně byla zajištěna nezákonně, ani z obsahu předloženého správního spisu.

Soud tedy uzavírá, že žalovaný nepochybil, když žalobkyni za dané situace uložil povinnost uhradit náklady správního vyhoštění. Po žalobkyni totiž nepochybně může být spravedlivě požadována úhrada ubytovacích a stravovacích služeb, které v ZZC využívala. Účelnost vynaložení těchto nákladů přitom nemůže být hodnocena ve vztahu k následné faktické realizaci správního vyhoštění. Z tohoto důvodu nebyl žalovaný povinen v napadeném rozhodnutí vylíčit kroky, které činil pro uskutečnění vycestování žalobkyně (resp. prokazovat, že náklady byly z tohoto důvodu vynaloženy „smysluplně“), a napadené rozhodnutí tedy není ani v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu, jak žalobkyně namítala.

V. Závěr

Z výše uvedených důvodů dospěl Městský soud v Praze k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 29. června 2016

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková